

Bryssel den 28 maj 2021
(OR. en)

9048/21

LIMITE

COMPET 387
MI 379
JAI 586
TELECOM 221
CT 71
PI 40
AUDIO 57
CONSOM 124
CODEC 746

Interinstitutionellt ärende:
2020/0361(COD)

NOT

från:	Ordförandeskapet
till:	Ständiga representanternas kommitté (Coreper)/rådet
Föreg. dok. nr:	8150/21
Ärende:	Bekämpning av olagligt innehåll online inom ramen för rättsakten om digitala tjänster – Riktlinjedebatt

I. Bakgrund och lägesrapport

Den 15 december 2020 lade kommissionen fram paketet med förslag till en rättsakt om digitala tjänster, som omfattar förslaget till förordning om en inre marknad för digitala tjänster (rättsakten om digitala tjänster)¹ och förslaget till förordning om öppna och rättvisa marknader inom den digitala sektorn (rättsakten om digitala marknader)².

¹ <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/sv/TXT/?qid=1608117147218&uri=COM%3A2020%3A825%3AFIN>

² <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/sv/TXT/?qid=1608116887159&uri=COM%3A2020%3A842%3AFIN>

Första behandlingen av förslaget till rättsakt om digitala tjänster slutfördes nyligen av arbetsgruppen för konkurrenskraft och tillväxt, som har granskat det sedan i december 2020. De flesta delegationer har alltså granskningsreservationer mot texten. En lägesrapport lades fram för rådet (konkurrenskraft) den 27 maj 2021, och ordförandeskapet förväntas i juni lägga fram en första omarbetning av texten, efter behandlingen av den första omgången kommentarer från medlemsstaterna.

Förslaget till rättsakt om digitala tjänster innehåller bestämmelser av stor betydelse för det rättsliga området. Det väcker frågan om den rätta balansen mellan avlägsnandet av olagligt innehåll och skyddet av de grundläggande rättigheter, särskilt yttrandefriheten, som fastställs i Europeiska unionens stadga om de grundläggande rättigheterna och i den europeiska konventionen om skydd för de mänskliga rättigheterna och de grundläggande friheterna. Det innehåller också förfaranderegler för avlägsnande av olagligt innehåll³ online och skyddsåtgärder för användare vars innehåll felaktigt har raderats av leverantörer av förmedlingstjänster. Dess mål är därför att främja en omställning av systemet för att upptäcka och avlägsna innehåll som bedöms vara olagligt, genom att fastställa krav på tillbörlig aktsamhet för tjänsteleverantörer i syfte att säkerställa att det finns effektiva förfaranden för att motverka olagligt innehåll och för att hantera systemrisker när det gäller mycket stora plattformar.

En annan viktig aspekt av förslaget är ett närmare samarbete med och mellan offentliga myndigheter, och andra aspekter som kan vara av betydelse för det rättsliga området är t.ex. territorialitet, jurisdiktion och gränsöverskridande effekter, förhållandet och samspelet mellan instrumenten i rättsakten om digitala tjänster och andra befintliga instrument (t.ex. Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2021/784 av den 29 april 2021 om åtgärder mot spridning av terrorisminnehåll online och utkasten till instrument för e-bevisning, samt direktiv 2011/93/EU av den 13 december 2011 om bekämpande av sexuella övergrepp mot barn, sexuell exploatering av barn och barnpornografi).

Mot denna bakgrund beslutade det portugisiska rådsordförandeskapet att sätta upp förslaget till rättsakt om digitala tjänster på dagordningen för justitieministrarnas informella videokonferens den 11 mars 2021. Vid det tillfället ansåg flera medlemsstater att det krävs ett nära samarbete med konkurrenskraftsstrukturerna, så att bestämmelser som är relevanta för rättsskipningen verkligen beaktas under förhandlingarna. Ordförandeskapet konstaterade att det var av avgörande betydelse att de delar av rådet som handlägger rättsliga och inrikes frågor fortsatte att följa den pågående debatten.

3 [olagligt innehåll: information som i sig eller genom att den hänvisar till en verksamhet, däribland försäljning av produkter eller tillhandahållande av tjänster, inte är förenlig med unionsrätten eller lagstiftningen i en medlemsstat, oavsett denna lagstiftnings exakta sakinnehåll eller art \(artikel 2.g\).](#)

Vid det informella mötet i samordningskommittén på området för polissamarbete och straffrättsligt samarbete den 10 maj 2021 betonade ordförandeskapet återigen den stora betydelsen av förslaget till rättsakt om digitala tjänster för området rättsliga och inrikes frågor. Därefter följde en givande diskussion om de aktuella frågorna om förelägganden om att agera mot olagligt innehåll och förelägganden om tillhandahållande av information (artiklarna 8 och 9 i förslaget) och om anmälan av misstanke om brott (artikel 21 i förslaget). Delegationerna ansåg att åtminstone bestämmelserna i artiklarna 8 och 9 med fördel skulle kunna klargöras, och de underströk behovet av att säkerställa att lydelsen i förslaget till förordning är tydlig för alla berörda parter när det gäller dess inverkan på straffrätten. På denna punkt svarade kommissionen att förslaget till förordning i sak är en *lex generalis* och att de villkor och krav som är tillämpliga på förelägganden och som fastställs i förordningen inte påverkar tillämpningen av andra unionsakter, inbegripet på det straffrättsliga området, som föreskriver liknande system för att agera mot särskilda typer av olagligt innehåll eller tillhandahålla information inom specifika sektorer (artiklarna 1.5, 8.4 och 9.4). Dessutom kritiserade många delegationer lydelsen i artikel 21 och noterade att begreppet ”allvarligt brott som innefattar ett hot mot personers liv eller säkerhet” inte definieras i utkastet till förordning och skulle kunna leda till rättsosäkerhet.

Läget när det gäller dessa frågor beskrivs nedan.

II. Förelägganden att agera mot olagligt innehåll och förelägganden om tillhandahållande av information (artiklarna 8 och 9)

Syftet med dessa bestämmelser är att fastställa vissa minimiinslag som gränsöverskridande förelägganden (bestämmelserna kommer också att gälla nationella förelägganden) att agera mot olagligt innehåll eller att tillhandahålla information måste inbegripa. Sådana förelägganden får utfärdas direkt av en behörig myndighet i en medlemsstat till en tjänsteleverantör i en annan medlemsstat. Förslaget till rättsakt om digitala tjänster syftar också till att ålägga tjänsteleverantörer att informera den utfärdande myndigheten om vilka åtgärder som har vidtagits. I förslaget till rättsakt om digitala tjänster finns inte någon rättslig grund för utfärdandet av förelägganden eller för verkställandet av dem. Därför kan grunden för utfärdandet eller verkställandet av ett föreläggande finnas i unionens *lex specialis* eller i nationell rätt. Förslaget till rättsakt om digitala tjänster innehåller harmoniserade bestämmelser om efterlevnaden av skyldigheten för leverantörer av förmedlingstjänster att lämna återkoppling på ett föreläggande.

Det har ställts frågor om huruvida en tidsfrist bör övervägas för detta krav på återkoppling, med tanke på att tidsfristerna för avlägsnande av specifikt olagligt innehåll eller för tillhandahållande av en specifik upplysning skulle omfattas av den underliggande nationella rätt och den unionsrätt på vilken utfärdandet av förelägganden bygger (som kan variera avsevärt beroende på typ av innehåll eller lag).

Det har också diskuterats om det skulle vara lämpligt att göra det obligatoriskt för tjänsteleverantörerna att följa sådana förelägganden. Det har dock också noterats att denna typ av förelägganden redan kan vara bindande genom *lex specialis*-lagstiftning eller nationell lagstiftning och att rättsakten om digitala tjänster kanske inte är rätt verktyg för sådana bestämmelser om tilldelning av befogenheter, med tanke på dess övergripande karaktär. Vissa av de frågor som tagits upp skulle kunna lösas genom en tydligare lydelse i artikeldelen och i skälen i förslaget till rättsakt om digitala tjänster.

De farhågor som uttryckts när det gäller den exakta effekten av den klausul där det sägs ”ska inte påverka tillämpningen av” krav enligt nationella straffrättsliga bestämmelser i enlighet med unionsrätten enligt artiklarna 8.4 och 9.4 visar att lydelsen i ett nytt system med förelägganden skulle kunna förtydligas ytterligare för att säkerställa att befintliga EU-instrument på området för rättsligt samarbete inte påverkas när det gäller åtgärder mot olagligt innehåll.

Några delegationer har också insisterat på behovet av att klargöra att artikel 9 inte bör tillämpas på utlämnandeorder och bevarandeorder, vilket föreslås i utkastet till förordning om europeiska utlämnandeorder och bevarandeorder för elektroniska bevis i straffrättsliga förfaranden. Även om artikel 1.5 i förslaget till rättsakt om digitala tjänster klargör att utkastet till förordning om utlämnandeorder och bevarandeorder kommer att betraktas som *lex specialis*, bör det ytterligare förtydligas att artikel 9.4. inte heller påverkar tillämpningen av den förordningen.

III. Anmälan av misstanke om brott (artikel 21.1)

I artikel 21 i förslaget till rättsakt om digitala tjänster föreskrivs i korthet att en onlineplattform omedelbart måste underrätta de berörda brottsbekämpande eller rättsliga myndigheterna om en misstanke om att ett allvarligt brott som innefattar ett hot mot personers liv eller säkerhet har skett, håller på att ske eller sannolikt kommer att ske, och tillhandahålla all relevant information som finns tillgänglig.

Denna bestämmelse ger också upphov till frågor, särskilt när det gäller dess tillämpningsområde. Frågor har ställts om huruvida det finns rimliga skäl till att undanta onlineplattformar som är små företag eller mikroföretag från skyldigheten att underrätta de behöriga myndigheterna om allvarliga brott som innebär ett hot mot personers liv eller säkerhet.

Å andra sidan anger lydelsen endast att myndigheterna bör underrättas ”omedelbart”, utan att det anges någon fast tidsfrist för denna informationsskyldighet.

Det kan dessutom anses nödvändigt att klargöra vilka ”allvarliga brott som innebär ett hot mot personers liv eller säkerhet” som omfattas av informationsskyldigheten, till exempel genom att införa en förteckning över relevanta brott eller genom att ge ytterligare exempel i ett skäl.

IV. Frågor till ministrarna

Mot bakgrund av de frågor som diskuterats ovan uppmanas ministrarna att ur ett straffrättsligt perspektiv delge sina synpunkter på följande frågor:

- a) **Anser ni att lydelsen i förslaget till rättsakt om digitala tjänster bör förbättras för att ta hänsyn till de farhågor som identifierats vad avser artiklarna 8 och 9 och som är relevanta för det rättsliga området? Vilka specifika aspekter bör i så fall tas upp?**
- b) **Vad gäller artikel 21, anser ni att det är nödvändigt att i förslaget till rättsakt om digitala tjänster klargöra tillämpningsområdet och, i synnerhet, begreppet ”grovt brott som innebär ett hot mot människors liv eller säkerhet” och ”omedelbart”?**